HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מה הזאה שבות ואינה דוחה את השבת אף אמירה לנכרי שבות ואינה דוחה את השבת א"ל ולא שני לך בין שבות דאית ביה מעשה לשבות דלית ביה מעשה (ו) דהא מר לא אמר לנכרי זיל אחים א"ל רבה בר רב חנן לאבוי מבואה דאית ביה תרי גברי רברבי כרבנן לא ליהוי ביה לא עירוב ולא שיתוף א"ל מאי נעביד (ז) מר לאו אורחיה אנא טרידנא בגירסאי אינהו לא משגחי ואי אקני להו פיתא בסלא בין דאי בעו לה מינאי ולא אפשר ליתבה נהלייהו בטיל שיתוף דתניא א אחד מבני מבוי שביקש יין ושמן ולא נתנו לו בטל השיתוף ונקני להו מר רביעתא דחלא בחביתא תניא אין משתתפין באוצר והא תניא ב משתתפין אמר רב אושעיא ל"ק הא ב"ש הא ג ב"ה (ח) דתנן ד המת בבית ולו פתחים הרבה כולן טמאין נפתח אחד מהן הוא טמא וכולן טהורין חישב להוציאו באחד מהן או בחלון שיש בו ארבעה על ארבעה מציל על כל הפתחים כולן בית שמאי אומרים והוא שחישב עד שלא ימות המת וב"ה אומרים ה אף משימות המת ההוא ינוקא דאישתפוך חמימיה אמר להו רבא נישיילה לאימיה אי צריכא ו נחים ליה נכרי אגב אימיה אמר ליה רב משרשיא לרבא אימיה קא אכלה תמרי א"ל אימור תונבא בעלמא הוא דנקט לה ההוא ינוקא דאישתפוך חמימיה אמר להו רבא פנו לי מאני מבי גברי לבי נשי ואיזיל ואיתיב התם ואיבטיל להו הא חצר א"ל רבינא לרבא (ט) והאמר שמואל אין ביטול רשות מחצר לחצר אמר ליה (י) אנא כר' יוחנן סבירא לי דאמר יש ביטול מחצר לחצר ואי לא סבר לה מר כשמואל

ניתיב

לשבות דלית ביה מעשה. וא"ת דבהטוח ינוקא לנקמן לימר להו רבא נשיילה לאימיה אי צריכא ניחיימוה ליה תגד לאימיה כי לא צריכא נמי וכי לא היה נכרי בכל העיר שיאמרו לו שיחם בשביל הקטן למולו ובפ"ק דגיטין (דף מ: ד"ה אע"ג) פירשתי:

ביון דאי בעו מינאי ולא יהיבנא להו. צריך ליזהר כשאדם עושה עירוב שלא יערב בדבר שהוא מקפיד עליו כגון אותן דברים שתיקן לכבוד שבת או (ד) אם יש לו ככר נאה שקורין גשטי"ל או פשטיד"א וכיוצא בהן לפי נעו ליה מיניה ולא יהיב להו נעל עירוב: **ונקני להו מר ריעתא דחלא בחביתא.** לכאורה משמע לנו שיתוף מבוי קאמר לעירובי חצירות אבל פת לא תניא דלמר לקנין בפרק חלון (דף פח.) מלן שמעת ליה לאמר פת אין מידי אחריתא לן ר' יהושע הא ק"ל כר' יהושע לגבי ר"ע דלגיג עליה התם ולקנין בפירקין ה) בין ר"מ בין רבנן סבירא להו לעירובי חצירות אין לוגא פת ולכאורה כולהו למולמי להסיק שמעתא הכי אית להו ואור"י ל"ל להסיק תביעא לאמר להכא אחר הוא ולא נצטרך להא אמר בפרק כילד משתתפין (דף פה:) לעירובי חצירות צריך שיתופי מבואות אחר שמבטל ותרוייהו דוקא ו כמו שאפרש לקמן (ה) וכן היה לבעל הבית שהיה שותף עם שניהם לזה בין כו' לחייבי כרגן למונח אחר:

תניא אין משתתפין באוצר. ואע"ת ואפי' כ"ש להא כ"ש מסיק לה וי"ל דאפי' לא תשיב הא דקאמר רב אושעיא הא ב"ש הא ב"ה ובקבר אחיי לא נחלקו ב"ש וב"ה בדבר זה לכמה פלוגתא דתנאי ואמוראי בשכחן לענין בירה ועוד אומר ר"י דאפי' היה מוקיש כולהו אליבא ולמפרע כולן טמאין דאין בירה והוי מפרש (ו) (כרבה) דמסיק במסכת בילה (דף י. ולז:) לטהר את הפתחים מכאן ולהבא:

אמר רב אושעיא לא קשיא כו'. הקשה ר"ת להכא מוקי רב אושעיא פלוגתייהו בבירה ובפ"ק (דף י.) וגם בפרק בילה (דף לז:) מסיק רב אושעיא דפליגי לטהר את הפתחים מכאן ולהבא דכיון דנתחה להו טומאה לא נפקא ב"ש לא בטיל מעשה ובפ"ק דחולין (ז) וחור"ת דרב אושעיא לחוד ורבי אושעיא ומניינו רב אושעיא סהיה בתמורים מחרוים בתר מהיה רבי אושעיא ומניינו רב אושעיא סהיה בתמורים מחרוים בתר מהיה שמעתא דפ' בתרא דבילה (דף לח:) גבי ליבטיל מים ומלח גבי עיסה דקתמר רב (ז) אושעיא דשפיר עביד דחמיכו עליה ובימות בריש כילד (דף יח:) על מילתיה דרב אושעיא דאמר חלוק היה ר"ש אף ברחשונה אמר (ח) מתיב ר' אושעיא ופרכת כל הגט (גיטין דף כה.) בעא מיניה רב אושעיא מרב יהודה וה"ר מנחם מיונ"י פי' ללמ פליגי הכא בבירה ללמ לטהר את הפתחים מכאן ולהבא דלאמר בבילה וה"ק הא ב"ש ללמ מהניא מחשבה לטהר את הפתחים ה"ג לא מהני לענין עירוב ואע"פ שמוכה להו כיון דמתחילה לא הוחה בחבית לשם עירוב וב"ה דמהניא מחשבה התם מהני נמי הכא והא דתנן לקמן (ט) בעל הבית שהיה שותף עם שניהו והא דתנן נמי בכילד משתתפין (לקמן דף פב.) מיירי את החבית כו' כ"ש ללמ בעו הנחה לשם עירוב וניחא דמשתתפין דשפיר אלמר פלוגתייהו דתנאי דפליגי לענין בירה בהלוקח יין מבין הכותים ובשאר מקומות ואף על גב דקאי דמשתתפין חבי כ"ש לא היה חושש לכך להשיבו דבלאו הכי היה יכול להקשות לו וליקני להו רביעתא דחלא בחביתא דהא חושש לטרוח כל כך לערב ואין זו סברת תמוה כל כך אם אינו מועיל זכוי ל"ש לא הוחה בשלו לשם עירוב דהא בפרק פירקין (ח) נמי פריכינן ללמ מעמה הקנה לו את בשלו ה"ג ללמ הוי שיתוף פירוש (ט) ולמ יועיל שיתוף חשוב ללמ לאפקי דרך ועיילי דרך פתחים למבוי אלמא זה קשיין דלמדפיך מבריית דתניא משתתפין באוצר הוה ליה למיפרך ממתני' דבעבד"ב שהיה שותף עם שניהו וכמה מצניות ללמ בעו הנחה בשלו לשם עירוב ועוד קשיין דמה ענין מחשבה לטהר את הפתחים למחשבה לעירוב: **אי** צריכה ניחממו ליה אגב אימיה. פירשתי בפרק קמא דגיטין (דף ח: ד"ה אע"ג):

לעיל

(ו) [כפ"ק: ל"ל מלן לעניל, וכעי"ז בכל"ק], ג) ביצה דף י. ותף לו: תוספות פ"ו מ"ג, ז) [ע' תוס' ב"ק פ: ד"ה לנכרי זיל אחים א"ל רבה בר רב חנן לאבוי מבואה דאית ביה תרי גברי רברבי כרבנן], ח) [ע"ש בכל"ק], ד) [לעיל סד. ד"ה שתים], ה) [לקמן סו: ושם נסמנו], ט) [לקמן עה:], ו) [שבת קכט.], י) [לקמן דף קט:], א) דף עג:, ב) [ל"ל כרבי חוסע"ח] ועיין ביצה י., י) [יבמות יט. וסס], ג) [דף עג.],

הגהות הב"ח

(א) גמ' לעיל ביה מעשה (להמ מר וכו' מחים) תפ"מ וכ"ע ס"ל לא נרמי ליה וכן מוכח בתוספו' בד"ה לשבות: (ב) רש"י ד"ה ריון לשבות: (ג) ד"ה עד כל כך וכו' לעיל מפני בכל שבת שלא עשה וכו' כלים הנמיח (לשלר פתחים) תפ"מ וכ"ע ס"ל נמחק והנה"מ היא: (ד) תוס' ד"ה ריון וכו' לכבוד שבת או ככר נאה כ"ל ותיבות אם יש לו נמחק: (ה) ד"ה ונקני כו' כמו שאפרש לקמן. ג"ע בדף עח ע"ב בד"ה בפת: (ו) ד"ה אמר ר' חוסע"ח וכו' אבל ממחבה (ותוי"ט וכו' בתוספתא) תפ"מ וכ"ע ס"ל ואומר ר"ת לרב חוסע"ח לחוד וכ"ג חוסע"ח לחוד להכא גרסינן בכל הספרים רב הושעיא והתם גרסינן רב חוסע"ח ומניינו רב חוסע"ח סהיה בתמורים: (ז) בא"ד דקאמר רבי הושעיא דשפיר וכו' מתיב רבי הושעיא וכו' בעא מיניה ר' הושעיא: (ח) בא"ד בסוף פרקין. ג"ע סוף דף עג: (ט) בא"ד פי' דלא יועיל וכו' קשה לפירוש זה דלמדפיך:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה פנו לי מאני וכו'. הלכך פונה בליו. ע' נקמן דף עט ע"ב תוס' ד"ה ומיניעת אימא: תוס' ד"ה ונקני ליה וכו' כמו שאפרש לקמן. דף עח ע"ב בתוס' ד"ה בפת:

לעזי רש"י

אשדודרישו"ן [אישטודרישו"ן]. הלם, מבוכה.

מוסף רש"י

המת בבית ולו פתחים הרבה. כולם פתוחים לו כולם סגורים, כולן טמאין. כל כלים המונחים בחלל הפתחים תחת עופי המקרקע של פתח טמאים, ועע"פ שהיו תחת הגג שמזרו המתאהל על המת, שמזרו מכמים טומחה על מקום שהוא דרך יציאת הטומחה שהיוצא לצאת דרך שם, וכאן אין לו לחוש יוצאים בפחה יוציאנו הלכך כולם טמאים (ביצה י.). **נפתח אחד** מהן. לאחר מיתת המת, הוא טמא. אין כלים לנבאים המונחין בו מבחוץ, וכולן טהורין. לפיכך הכל מוקמינן להו, דמוזו הכל מכאן והכא כלים המונחים לחוכן דאפתח מפיק ליה (שם). שיש בו ארבעה על ארבעה. נכך שיעוריהו שרחוי להוציאת ממיט (שם). מציל על כל הפתחים כולן. מלטמת כאילו נפתח (שם).

מו א מיי' פ"ח מהלכות עירובין הלכה ג סמג עשין ג טוש"ע או"ח סי' שסו סעיף ה:

מז ב ג מיי' שם הל' ג ומסמג שם טור או"ח סי' שפו:

מח ד ה מיי' פ"ו מהל' טומאת מת הלכה ג סמג עשין נלמ:

רבינו חננאל

מה הזאה אינה דוחה את השבת אף אמירה לגוי לא תדחה את השבת. אמר לי ולא שני לך בין שבות דאית ביה מעשה, כגון הזאה, לשבות דלית ביה מעשה, כגון אמירה לגוי. ואי מקנה להו חד ריפתא לבני מבוי ובעי ליה חד מיניהו ולא יהבי ליה בטל השיתוף. דתניא אחד מבני מבוי שביקש יין ושמן ולא נתנו לו בטל השיתוף. **תנא אין משתתפין באוצר.** אוקימנא לבית שמאי דלית להו ברירה. והא דתניא משתתפין באוצר כבית ההילל דאית להו ברירה, דתנן המת בבית ולו פתחים הרבה כולן טמאין, נפתח אחד מהן הוא טמא וכולן טהורין. חישב להוציאו באחד מהן, או בחלון שיש בו ד' על ד' הציל על פתחין כולן. בית שמאי אומרים יחשוב עד שלא ימות המת. ובית ההילל אומרים אף משמת המת. ש"מ לבית ההילל אית להו ברירה, ואע"פ שאחרי שמת חישב להוציאו באחד מהן, נתברר כי הוא שהיה מוכן להוציאו ממנו. **וההוא** ינוקא דאישתפוך בשבת אותם המים החמים שהיו מוכנים לקטן למול אותו עליהן, אמר רבא ישאלו [ל]אמו, כלומר אם מרגשת בעצמה חולי שצריכה מים חמים נחים ליה לקטן גוי אגב אימיה. ואקשינן ליה לרבא והא חזינן לאימיה דקא אכלה קמן תמרי, כמו הבריאים. ואמר להו לא סמכינן אהאי דקא אכלה (קמא) [קמן דאימור] תונבא הוא דנקיט לה. כלומר קור החזיק בה ואוכלת בלא תיקון דעת, ואי אמרה צריכנא מים חמין מחמין לה. (רב) [רבא] היו לו ב' חצירות באחת היה יושב הוא וביתו ובני אדם יוצאין ובאין אצלו, ובני אדם אחרים עוד יש להם בתים באותה חצר ששוכנים בהן. ואחד מבני חצר בא למול בנו בשבת ואישפיכן חמימיה. אמר להו רבא הכינו לי כלים לישב עליהן בחצירי האחרת שהנושים יושבות בה, ואלך ואשב שם ואבטל להם רשותי מזו החצר ויטול החמים שלי ויטול עליהן הקטן. אמר ליה רבינא לרבא והאמר שמואל אין מבטלין מחצר לחצר. א"ל כר' יוחנן סבירא לי דאמר מבטלין רשות מחצר לחצר. אמר ליה ואי לא סבירא לך כשמואל לא צריכת לאיסתלוקי מחצר לחצר